



evropský  
sociální  
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,  
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání  
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ



INTEGROVANÁ  
STŘEDNÍ ŠKOLA  
POLYGRAFICKÁ

# VÝTVARNÁ KULTURA

## 9. Gotický sloh v českých zemích

[www.isspolygr.cz](http://www.isspolygr.cz)

Vytvořil:  
**Lenka Tichá**

Integrovaná střední škola polygrafická,  
Brno, Šmahova 110  
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP  
CZ.1.07/1.5.00/34.05381

### 9-Výtvarná kultura

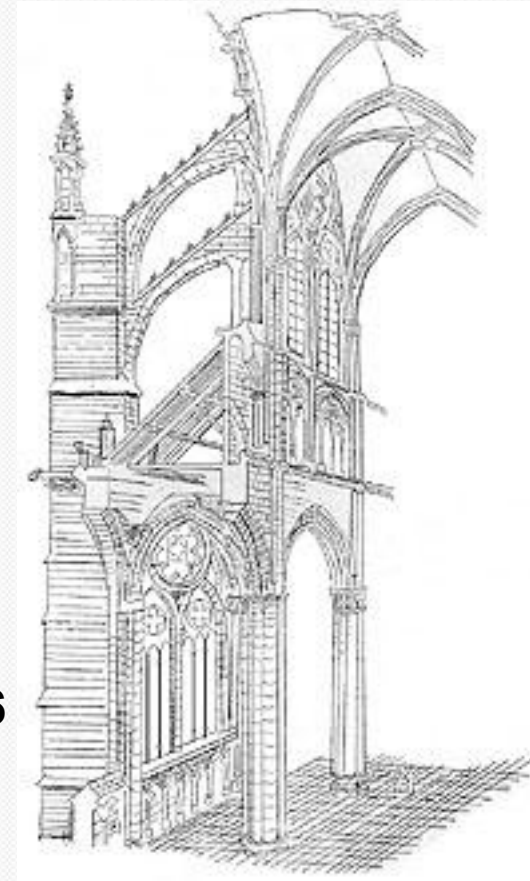
DUM číslo: 9  
Gotický sloh v českých zemích

<b>Škola</b>	Integrovaná střední škola polygrafická, Brno, Šmahova 110
<b>Ročník</b>	1. ročník (SOŠ, SOU)
<b>Název projektu</b>	Interaktivní metody zdokonalující proces edukace na ISŠP
<b>Číslo projektu</b>	CZ.1.07/1.5.00/34.0538
<b>Číslo a název šablony</b>	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT.
<b>Autor</b>	Mgr. Lenka Tichá
<b>Tematická oblast</b>	Výtvarná kultura – specifika kultury a písma
<b>Název DUM</b>	GOTICKÝ SLOH v českých zemích
<b>Pořadové číslo DUM</b>	9
<b>Kód DUM</b>	VY_32_INOVACE_09_VK_TI
<b>Datum vytvoření</b>	18.12. 2012
<b>Anotace</b>	Národní uvědomění ve vztahu k historii a významu gotiky a hlavně gotické architektury v českých zemích.

# PERIODIZACE

**v polovině 13. století začíná období nebývalého rozmachu kultury a umění u nás, nový gotický sloh se promítl nejvíce do architektury**

- 1. Raná: přemyslovská od pol. 13. stol.**
- 2. Vrcholná: lucemburská od pol. 14. stol. a poč. 15. stol.**
- 3. Pozdní: jagellonská od jejich nástupu v. r. 1471 do počátku vlády Habsburků, v této době, to znamená od r. 1526 je v Itálii již renesance**



# ARCHITEKTURA

## sakrální a světská

staví se katedrály podle francouzského stylu

nejdříve je architektura prostá, například [klášter u Tišnova](#)

v období lucemburském se staví nejkrásnější stavby a jsou již známí i autoři, kteří nás pozvedli do popředí evropské umělecké tvorby

**MATYÁŠ Z ARRASU** – francouzský stavitel, kterého pozval Karel IV.

pro stavbu chrámu sv. Víta

**PETR PARLÉŘ** – celých 40 let pokračoval ve stavbě chrámu sv. Víta,

po jeho smrti pokračovali ve stavbě jeho synové

s parléřovskou hutí souvisí i stavba dalších významných památek

**Karlštejn, Karlův most, Staroměstská mostecká věž, katedrála sv. Barbory**

V pozdní gotice působí architekti:

**BENEDIKT REJT a MATĚJ REJSEK** oba se podíleli na výstavbě nejkrásnější

katedrály sv. Barbory v Kutné Hoře, M. Rejsek vybudoval Prašnou bránu, B. Rejt

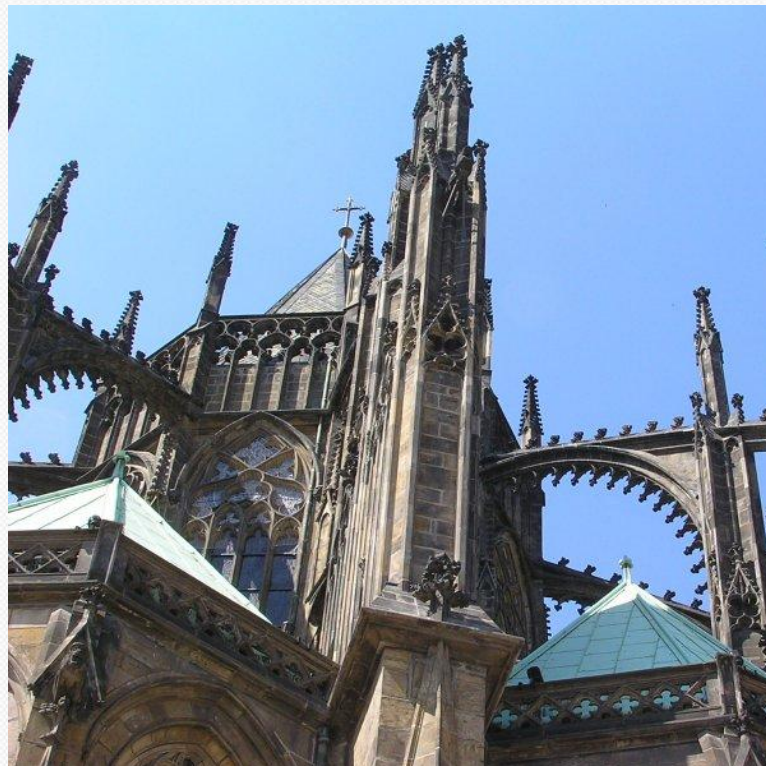
pokračuje ve stavbě sv. Víta a je tvůrce Vladislavského sálu – nádherná klenba

# ARCHITEKTURA

## Nejvýznamnější stavby Petra Parléře a jeho huti



chrám sv. Víta



opěrný systém



**ÚKOL 1: pojmenuj architektonický i sochařský prvek  
zjistí více informací o chrámu sv. Víta**

# ARCHITEKTURA



**Staroměstská mostecká věž**

Integrovaná střední škola polygrafická,  
Brno, Šmahova 110  
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP  
CZ.1.07/1.5.00/34.05381



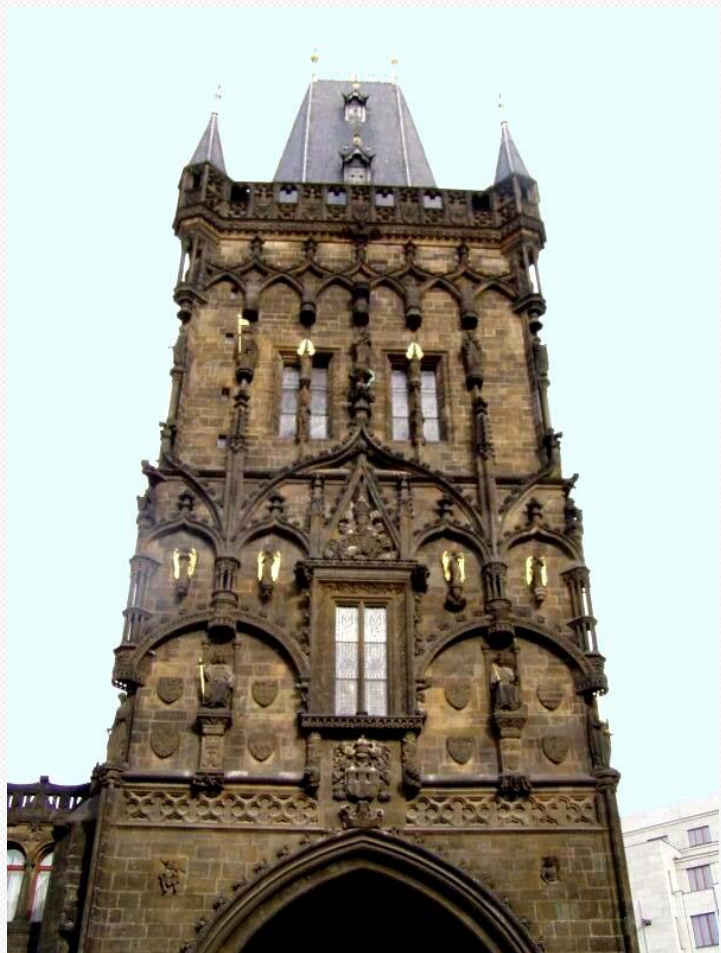
**Karlův most**

**Sochy na Karlově mostě**  
**ÚKOL 2: zjisti kdy byly vytvořeny**  
**vyjmenuj některé**

## 9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 9  
Gotický sloh v českých zemích  
Strana: 6

# ARCHITEKTURA



**Prašná brána, dílo a Matěje Rejska**



**orloj**



**Staroměstské náměstí s radnicí**

# ARCHITEKTURA

nejvýznamnější stavby pozdního období ,stavby Benedikta Rejta a Matěje Rejska



**Chrám sv. Barbory, Kutná Hora,  
dílo Benedikta Rejta a Matěje Rejska**



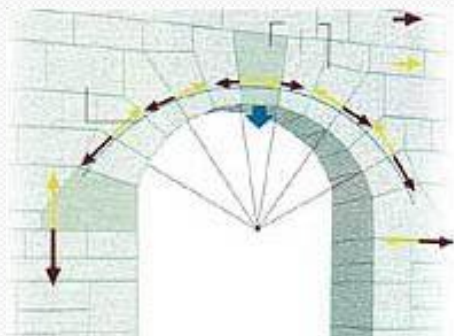
**Benedikt Rejt pokračuje i ve stavbě chrámu  
sv. Víta a je tvůrce Vladislavského sálu**

**ÚKOL č 3: vyjmenuj, co ještě postavil Matěj Rejsek a kdo stavěl chrám sv. Víta  
před Benediktem Rejtem? Hledej v prezentaci**



# ARCHITEKTURA

## klenby gotického slohu



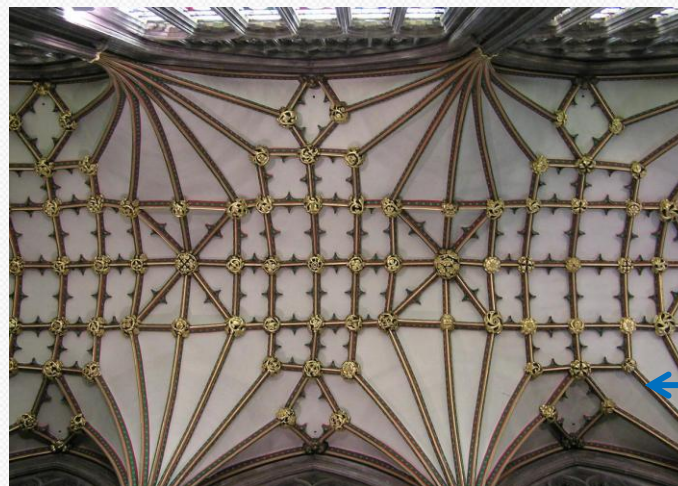
**Valená klenba**



**Hvězdicová klenba**



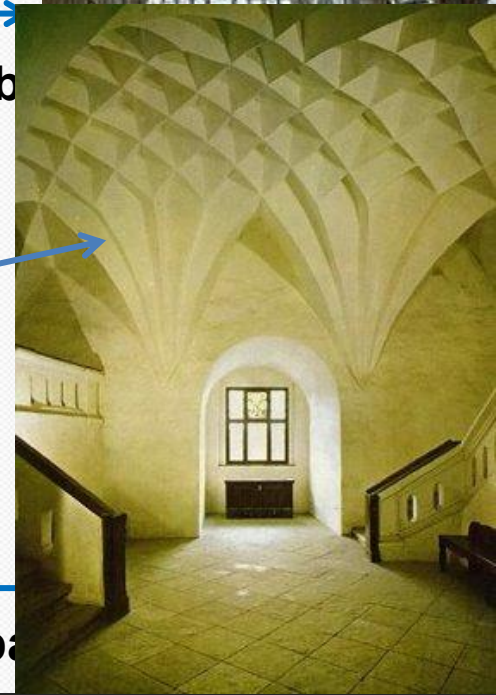
**Žebrová klenba**



**Síťová klenba**

**vějířová klenba**

**sklípková klenba**



# SOCHAŘSTVÍ

- gotické sochařství je většinou vázáno na architekturu
- volná plastika se vyskytuje málo
- celkový vývoj sochařství od jednoduchosti k většímu realismu
- od strnulosti k náznaku pohybu, tzv. esovité prohnutí
- tvář, snaha o duševno a realismus
- náměty jsou nejčastěji
- **MADONY a PIETY**
- ve vrcholném období mluvíme o
- **KRÁSNÉM SLOHU**

1. madona Michelská
2. z Konopiště
3. Strakonická



# SOCHAŘSTVÍ

významné jsou první realistické portréty v triforiu chrámu sv.Víta

autor je **PETR PARLÉŘ**

vytvořil i výzdobu mostní věže u Karlova mostu



**Petr Parléř**



**Karel IV.**



**Blanka z Valois**



**Eliška Přemyslovna**

# MALÍŘSTVÍ

gotické malířství se vyvíjelo postupně k větší realitě stejně jako sochařství umělec však přizpůsoboval malbu dobovým schématům středověku neznal ještě perspektivu, vytvářeli ji jen náznakem těm, kterým podařilo překročit hranice jsou nejvýznamnější technika tempera, malba na stěně nebo na dřevěné desce – **DESKOVÁ MALBA** významní představitelé u nás:

**Mistr VYŠEBRODSKÝ** – desková malba v kostele ve Vyšším Brodě

**Mistr THEODORIK** – významné malby na Karlštejně v kapli sv. Kříže

**Mistr TŘEBOŇSKÝ** – snaha řešit perspektivu, Kristus na hoře Olivetské  
Zmrtvýchvstání Krista

**Mistr LITOMĚŘICKÝ** – první náznaky renesance, objem a perspektiva prostoru  
**KNÍŽNÍ MALBA** – má nádhernou malířskou výzdobu- Velislavova bible

# MALÍŘSTVÍ



**Mistr vyšebrodský**



**Mistr Theodorik**



**Zmrtvýchvstání, Mistr třeboňský**

# ZDROJE

ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. ISBN 9788085970746.

ODEHNALOVÁ, Alena. PHDR. ALENA ODEHNALOVÁ.

*Vybrané kapitoly z dějin kultury*. 1. vyd. Brno: CERM, 1997, 212 s. ISBN 80-720-4058-8.

Tisk informací místa Uložit do oblíbených klášter klášter cisterciáček Porta Coeli s kostelem Nanebevzetí Panny Marie. [online]. [cit. 2013-12-19]. Dostupné z:

<http://www.hrady.cz/index.php?OID=1145&PARAM=2>

Gotika v Čechách slovem i ve fotografii. [online]. [cit. 2013-12-19]. Dostupné z:

[http://www.zsdoberichovice.cz/programy/dejepis/slohy/gotika\\_cz.htm](http://www.zsdoberichovice.cz/programy/dejepis/slohy/gotika_cz.htm)

[Http://www.praguecityline.cz/prazske-pamatky/malostranske-mostecke-veze-%E2%80%93-strazkyne-karlova-mostu](http://www.praguecityline.cz/prazske-pamatky/malostranske-mostecke-veze-%E2%80%93-strazkyne-karlova-mostu). [online]. [cit. 2013-12-19].